

"לייהודים היתה אורה" אמר רבי יהודה:

אורה - זו תורה.

וכך הוא אומר:

"פי נר מצוה ותורה אור" [מגילה ט' ז']

לזכרה של: אורה מושקוביץ ע"ה
משוואות- יצחק

דף עיר

במפרשים

ויל"ע מ.מושקוביץ * משוואות- יצחק 79858 ד.ג. שדה-אגת * טל': 08-8616173 * פקס: 08-8616174

שנת תשע"ז

פרק פ' קודין

א. אבן-יעזרא.

פרק לח' פסוקים כא', כב', כד':

כא אלה פקודי. הטעם פקודי הכלים,² כי מלאת משכן כוללת הכל. ופירש למה נקרא משכן, בעבור הארון שם לוחות העדות.³ והנה فهو דרך קצרה. והוא האמת בעבור מכתב אליהם.⁴ וטעם עבדות הלוויים. שהם גושאים את המשכן ואת כל כליו שהיה מפקיד עליהם אליו. כי הגרשונים והמורדים הללו על יד איתמר שהיה פקיד בשמות כל משאמ.⁵

כב ובאלאל. הזכיר הכתוב, כי בצלאל ואהליאב, שהר הראשונים עשו כל מעשיהם כהוגן. כד כל הזוחב. אמר הגאון, מה הזוחר מה עשו בסוף, ולא הזכיר מה עשו בזח התנופה. והוא השיב, הנה הוציאו, כי המנורה הייתה ככר זהב. גם ככת הכפורת, וזה הארון ומזבח הקטרת. ואין זה נכון, כי המנורה כללה היהת זהב וזה, ולא כן הארון. רק ציפוי זהב הוא מבית ומוחוץ, וכן מזבח הקטרת, והשלוחן והבדים והקרשים, והבריחים מצופים זהב הם כולם. והכפורת הייתה זהב כולה.⁶ וכפי מה שקבלנו מאבותינו כרך אחד היהת, כי ארכה רב ורוחבה רב. ולפי דעתינו, שהזוחר מה עשו בסוף שהוא כסף הכהנים.⁷ והנה הזכיר, כי על כסף החיוב היה עומד המשכן, שהוא הכלול לכל הכלים. וזה זכרון לבני ישראל. ומפני יכול לשער כמלה וזהב ציפוי כל כלי המשכן.⁸

הנאה:

1. מתוכן מהסיק את הקוצץ הכלאיין?
2. אה איסוי' כלענין מפיכ�ו: "צקנות הכלאיין"?
3. אה קראייתו אפסוק כז', אה תזקנות הסקין ואם כלענין איזו אקאה?
4. אפי תזקנות תק?

* * *

ב. ריש"ד דינרש.

פרק לה' פסוק כא':

(כא) אלה פקודי. פירשן של חיבות אלה זריך עיון. בדרך כלל מפרשין את חיבת "פקודי" במשמעות חשבון הנדבות ופירוט השימוש שנעשה בהן. אולם פירוש זה מעלה קשיים שלא קל ליישם, שכן אם מדובר בחשבון ובפירוט — הרי שהם לוקים בחסר. המכוב מדבר רק בסכום נדבת הוהב והנחות. ואשר לכיסף, הרי שמספר רק חשבון חזאי השקלים שניגבו מאת "פקודי העדה" (להלן פסוק כה), ולא "תרומות הכסף" (לעיל לה, כד)

יתר על כן, "פקוד" במשמעות חשבון-כמות של חומר — אין לו אח במקרא. הוא בא בכל מקום ורק במשמעות של מפקדראנשים, ולעתים אינו רחוק ממושבביסודה:حسب. "פקודי העדה" הם כל אלה הנחשבים וככלולים במושג העודה, והוא אומר — כל האנשים הנימנים על העודה ושעהודה מרכיבת מהם. לפיכך פקודי המשכן הם כל הדברים העולים במחשבה לגבי מושג המשכן, כל הדברים השיכים למשכן ומהווים אותו בעיקרו. הרי אלה כל הדברים העשויים בשבי המשכן. הכתוב כולל את כולם

שנעשה בהן.

אחד מלאה לא הגיע לירום מעלה של אורה-משכן זה הראשון והפשוט. רק בו נראית השינה לעין כל בענייני הכהן, ורק הוא לא נפל ביד אויבם. בבית שני אף לא היה ה"שוכן" העיקרי הנראה לעין: ארון העזרות ואורחות החומות. כה קטנה הייתה חסיבות הפהר לגבי מהות המקדש. נוסף על כן, שהמשכן היה המקדש היחיד שקדם לו מהתנדבותה והתמסורתה של האומה.

בכינויו האחד: "פקודי המשכן", ובכך הוא מסמן שכולם חשובים במהותם בשbillת המשכן ודבר מהם אינו טפל לגבי התכלית הכלולת של המשכן בתורה שבן העדר. גם ספרנו מפרש את הכתוב במובן זה ואומר כי חשבנו חומרה מהיקרים, שבאו לשמש במשכן זה, ונזכר כאן כדי להראות מה מועט היה הסכם בהשוואה עם האוצרות ששימשו למלאת בתיהם מקדש המאורחים, ועם זאת — אף

סיק

1. **יכאורה אה פְּקֻדֵּי תְּקֻדֵּי גַּזְעָתוֹ כְּאֶזְן?**
2. **אֵיך פְּלִיטָנו אֲפִין אַת:** "פקודי" כהן ומאקינות אוחרא?
3. **אֵה הָמָט פְּקֻדֵּי גַּזְעָתוֹ שְׂעִיר?"**
4. **אֵה הִיא תְּאִוָּחֵת פְּנֵיכֶן גַּזְעָתוֹ שְׂעִיר, תְּנַתְּחַדֵּשׁ אֵין אַלְמָחָם?**
5. **פְּנֵיכֶן הוֹקֵם כְּאֶלְעָגָל גַּתְמַצְקָהִתְךָ כְּגַתְמַצְקָהִתְךָ?**
6. **אֵה פְּלִיטָנו כְּוֹתֵה גַּפְאָיו אַכְּקָן?**

* * *

ג. מדרש רביה.

ד. בפה חכמים קיו שם, ובאו להם אצל משה ולא קיו יכוין לה קימו? — אלא אמר שלמה: (משלי לא, כט) 'רבות בנות עשו חיל ועת עליית על קלנה, שמשה היה מעלה מבלם — זאת עליית על קלנה, לפה, שעשו את המשכן ולא היה יודען לישבו, מה עשו, נטלו כל אחד ואחד מלאכתו ובאו להם אצל משה ואומרים: הרי קרשיהם, הרי בריחין, בין דאה משה אותם מיד שרתה עלייו רוח מקדש והקימו, ולא תאמר משה העמידו אלא המשכן נעשו בו נסים ועמדו מעצמו, שנאמר: (שמות מ, ז) 'הוקם המשכן', ואם ומה את על זה, הרי שלמה בשונה בית המקדש הוא נבנה מעצמו, אמר רב הונא בשם ר' יוסי: «הכל מסיעין אותו בשונה את בית קאלhim, הקירות והרווחות, מזמן, שכתבו: (מ"א ז) 'וְתַבִּית בְּהַבְנֹתָו אֶבֶן שְׁלָמָה מִשְׁעָנָה נִבְנָה וּמִקְבּוֹת וּמִגְּרוֹן בְּלִי בְּרִזְל לֹא נִשְׁמַע בְּבֵית בְּהַבְנֹתָו — מעצמו היה נבנה, לפיקד במעשה גסים נבנה, וכן כשהוקם המשכן במעשה גסים עמד, והוא: 'וַיַּבְיאוּ אֶת המשכן'».

סיק

1. **קַדְשָׁו אֶת הַסָּاقָק, אֵיךְ רִימָן גַּתְמַצְקָה אֶלְעָגָל?**
2. **אֵה פְּסָוק אֲפָאֵל גַּתְמַצְקָה לְוֹאֵל אַת אַחֲרָיו?**
3. **אֵה תְּכָאֵין הַצְּאָזָן אֲתָחָלִי פְּרִיכָּעָת?**
4. **אֵה הִיא — אַת הִיא — הַתְּקָעֵן פְּנֵיכֶן גַּתְמַצְקָה?**

* * *

ד. אור החרים.

פרק לט' פסוקים מב', מג':

מג) וְהַגָּה עֲשֹׂו וְגוֹן בֵּן עֲשֹׂו. טעם שחוור לומר פעם ב' ב' ב' והגיה עשו נמסכת למעלה וירא וגו' והבה קיא עשויה פרוש גורם המעשיה, והבנה בזה שלא קיה שעור בזקן וראה שהנה עשותה בזקן מועט.

עוד ירצה באומרו עשו אתה לשון תקון שתקנו אוthon במאטרך, ועוד מוציא שחשפיל בה שעשלאו באשר צוה ה' בפרטיו המשפט, והוא אומרו באשר וגו' בן עשו.

מב' **כל** אשר צוה ה'. ויחוץ לומר פעם ב' דבר זה וגם בסמוך פעם ג', אוili כי לצד שחתטו בעגל במחשכה ובברבור ובמעשיה וכן שפרשתי שם, וכבחינת כל אחת כפירו בכל כתורה קללה, אשר על בן בתקון קיו שלשם יחד, הנרכבה הוא המעשיה, המחשכה היא בחינת החקמה שבמלאכה, הדברו הוא שהיו אומרים בשעת מעשה לשים מצות ה' כמו שפרשתי בקדום, וכנגד ששלשם אמר הכתוב שעשו באשר צוה ה' את משה כי תקנו שלוש הדרגות הארץ:

עוֹד יָרַצָּה עַל פִּי דָּבְרֵיכֶם וְל' (זְבָחִים ס'ב') בַּי
יִשׁ פְּרַטִּי הַמִּצְוֹת שְׁאֵינָם לְעִכּוֹב אֶלָּא
לְמִצְוָה וְמַנְוָה חֲכָמִים דָּבְרִים הַמִּעֲבָבִים זֶה אַת
זֶה, וְהַזְּדִיעַ הַקְּתוּב בְּכָפֵל הַמְּעֻשָּׂה לֹומר שְׁעַשָּׂו
כֵּל אֲשֶׁר אָנָה אָפָלוּ דָּבְרִים שְׁאֵינָם לְמִצְוָה מִן

הַמְּבָבָר :

וַיְבָרֵךְ אַתֶּם מֵשָׁה. טַעַם שְׁהַצְרָךְ לֹומר מֵשָׁה
וְלֹא סְמַךְ עַל זִכְרוֹנוֹ בְּסָמוֹךְ, לֹומר לֹא
תַּקְהִיה בְּרָכָה זוֹ קָלָה בְּעִינֵיכֶם בַּיּוֹם
הַאֱלֹהִים בְּרָכָם וְרָכַר גָּדוֹל הַזְּדִיעַ הַקְּתוּב בְּדָבָר
זֶה, וְלַטְעַם זֶה הוּא שְׁהַזְּדִיעַ הַקְּתוּב וְאָמַר
וַיְבָרֵךְ אַתֶּם וַזְוָלָת הַיּוֹת מֵשָׁה אֵין הַתּוֹרָה מְגֻרָת
אָם יָבָרֵךְ אָדָם לְחֶבְרוֹן:

מ/ס/ke

1. *שְׁכָאַלְכָה אַתָּה דָּבָר אַפְסָוק אַתָּה תְּאַבְּכִיךְ כִּי נַאֲפָל אַתָּה ?*

2. *אַתָּה כָּרְצָמָת תְּלִיא k כִּי תְּאַבְּכִיךְ ?*

3. *אַקְבָּעָת הַלְּקָרְבָּן דְּזַקְנִי צִי כִּי אַבְּכִיךְ כִּי נַאֲפָל אַתָּה ?*

4. *כָּלְרִי הַקְּדָרִים הַתְּאַחֲרִים אַוְסִיפָּה כִּלְעָרִי שְׁמַאכְלִי וְתָלִי, אַתָּה תְּלִיא נַהֲרָה כִּי ?*

5. *אַתָּה תְּקִיעִי תְּאַפְּלִי אַקְבָּעָת הַתְּמִיכָּן ! אַתָּה אַיִלְתָּה מְלָכָת נַהֲרָה כִּי ?*

* * *

ה. רַמְבָּ"מ – מְוּלָה נְבוּכִים.

פְּרָקָם מִ' פָּסָוק לְד': "וַיְכֹבֵד ה' מְלָא אֶת הַמְשִׁכָּן"

שם "מלָא" משמש גם בעניין השלמות בדבר נעה והתכליתיות בו, וכן
הענין הזה נאמר — מלָא כל הארץ כבָּדוֹן — עניינו כל הארץ מעידה על
שלמותו, לומר מר מורה עליון, וכן אמרו — וככבוד ה' מלא את המשכן,
וכל לשון מלאיה שתמצאהנה מיווחשת לה' הוא מן העניין הזה, לא שיש
שם גוף מלא מקום, אלא אם כן תרצה לעשותות "כבוד ה'" ה' האור
הנברא הנקרא כבוד בכל מקום, והוא אשר מלא את המשכן.

מ"ע א', י"ט

מ/ס/ke

1. *שְׁכָאַלְכָה אַתָּה תְּקִיעִי תְּאַפְּלִי ?*

2. *אַיְקָרְבָּעָת נַסְכָּה נַסְכָּה דְּלִי לְהַיְקָרְבָּעָת ?*

3. *קַהְנָה ? מַקְנִי תְּלִיא k כִּי קַהְנִי ?*

* * *